

PAWEŁ LANDWÓJTOWICZ
Opole, UO

ZNACZENIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DLA WSPIERANIA DZIECKA, MAŁŻEŃSTWA I RODZINY NA PRZYKŁADZIE DIECEZJALNEJ FUNDACJI OBRONY ŻYCIA W OPOLU

W rzeczywistości Polski, w latach 90-tych XX w. nastąpiło przejście od społeczności sterowanej odgórnie do społeczności demokratycznej i obywatelskiej. Jednak koszty tej transformacji ustrojowej i społecznej są ogromne. Szczególnym polem, na którym widoczne są obciążenia, jest funkcjonowanie małżeństw i rodzin oraz opieka, jaką otacza się dzieci i osoby dorosłe niewydolne społecznie. Zaistniałe zmiany umożliwiły, ale i niejako wymusiły zaistnienie trzeciego sektora w życiu społecznym, gdzie obok sfery rządowej i biznesowej, powstały organizacje pozarządowe (NGO – *nongovernmental organization*)¹.

Trzeci sektor ma do spełnienia dwie ważne funkcje. Po pierwsze, stwarza możliwość twórczej i pozytywnej działalności na rzecz poszczególnych osób lub ogółu społeczeństwa. Po drugie, działalność ta może i powinna sprawiać, że ludzie będą czuli, że stanowią wspólnotę — czy to jako naród, czy jako mieszkańcy gminy, czy też jako grupa sąsiadów. To zadanie jest szalenie ważne w naszym kraju, gdzie wieloletnie rządy komunistyczne nie zabiły wprawdzie ducha narodu, ale całkowicie zniszczyły tzw. wspólnoty lokalne, dzięki którym tam, gdzie żyjemy, czujemy się bezpiecznie i u siebie².

Organizacje pozarządowe podejmują działania w zakresie sportu, rekreacji, turystyki lub hobby — co stanowi prawie 40% całego polskiego sektora pozarządowego, a na kolejnych miejscach, jednak ze znacznie mniejszą ilością wskazań, plasują się organizacje utożsamiające się przede wszystkim z działaniami w sferach: kultury i sztuki (12,8%), edukacji i wychowania (10,3%), usług socjalnych i pomocy społecznej (9,9%), ochrony zdrowia (8%)³.

---

¹ Zob. Z. LASOŚ, *Kilka uwag o roli organizacji pozarządowych w państwie demokratycznym*, http://osektorze.ngo.pl/files/osektorze.ngo.pl/public/pdf/broszura_Bordo/laso.pdf, z dnia (20.06.2009).

² *Tamże*.

³ J. DĄBROWSKA, M. GUMKOWSKA, J. WYGNAŃSKI, *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych — raport z badań 2002*, Warszawa 2002, s. 14–15; zob. J. HERBST, *Współpraca organizacji pozarządowych i administracji publicznej w Polsce 2008 — bilans czterech lat*, Warszawa 2008.

Wydaje się, że na tym tle ogromne znaczenie przybierają te organizacje pozarządowe, które podejmują działalność na rzecz dziecka, małżeństwa i rodziny. Jest nią także Diecezjalna Fundacja Obrony Życia w Opolu. W niniejszym przedłożeniu przedstawione zostaną istota, cele funkcjonowania organizacji pozarządowych, a w tej perspektywie ukazana zostanie historia Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia w Opolu i jej ukonkretnione formy wspierających działań, które realizowane były w 2008 r.

1. Organizacje pozarządowe (NGO) – istota i cele funkcjonowania

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pojawiła się prawna definicja organizacji pozarządowej. Zgodnie z art. 3 ust. 2 tej ustawy organizacjami pozarządowymi są osoby prawne lub jednostki nie posiadające osobowości prawnej, utworzone na podstawie przepisów ustaw, nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym fundacje i stowarzyszenia. Ustawa przyjmuje szeroką definicję organizacji pozarządowych. Poza stowarzyszeniami i fundacjami do tak zdefiniowanego trzeciego sektora należą też inne podmioty: związki zawodowe, organizacje samorządu gospodarczego czy zawodowego⁴. Na I kwartał 2008 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 58 237 stowarzyszeń (bez Ochotniczych Straży Pożarnych) i 9 106 fundacji⁵.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadziła od 2004 r. nowy rodzaj statusu organizacji pozarządowych: status organizacji pożytku publicznego. Wyróżnia się ona następującymi cechami:

- 1) może nią być wyłącznie opisana w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie organizacja pozarządowa, organizacja kościelna lub stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) jej działalność statutowa musi być działalnością pożytku publicznego w sferze zadań publicznych;
- 3) musi prowadzić działalność na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów — pod warunkiem, że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną;
- 4) musi mieć kolegialny organ kontroli lub nadzoru, a osoby w nim zasiadające muszą spełniać określone kryteria;

---

⁴ R. SKIBA, *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, Warszawa 2004, s. 5.

⁵ M. GUMOWSKA, J. HERBST, *Najważniejsze pytania — podstawowe fakty. Polski sektor pozarządowy 2008*, Warszawa 2008, s. 3.

- 5) musi stosować się do zakazów, dotyczących przejrzystości i majątku organizacji, które powinny być zapisane w statucie;
- 6) może prowadzić działalność gospodarczą;
- 7) musi być zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym⁶.

Działalność pożytku publicznego (sfera zadań publicznych) tych organizacji obejmuje:

- pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- zapewnienie zorganizowanej opieki byłym żołnierzom zawodowym, którzy uzyskali uprawnienie do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, inwalidom wojennym i wojskowym oraz kombatantom;
- działalność charytatywną;
- podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- działalność na rzecz mniejszości narodowych;
- ochronę i promocję zdrowia;
- działanie na rzecz osób niepełnosprawnych;
- promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- upowszechnianie i ochronę praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- naukę, edukację, oświatę i wychowanie;
- krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży;
- kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji;
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- ekologię i ochronę zwierząt oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego;
- porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym;
- upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa;
- upowszechnianie i ochronę wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- ratownictwo i ochronę ludności;
- pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;

---

⁶ A. GAŁĄZKA, *Elementarz III sektora*, Warszawa 2005, s. 41.

- upowszechnianie i ochronę praw konsumentów;
- działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- promocję i organizację wolontariatu;
- działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz jednostki kościelne (jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego) w wyżej wymienionej działalności⁷.

Województwa, w których liczba zarejestrowanych organizacji w stosunku do liczby mieszkańców jest największa, to: mazowieckie (19 organizacji na 10 tys. mieszkańców), pomorskie (18), lubuskie (17), warmińsko-mazurskie (16) i dolnośląskie (16), zaś najmniej zarejestrowanych organizacji (biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców) jest w województwie, świętokrzyskim (11), opolskim (12), śląskim (13), kujawsko-pomorskim (13) i lubelskim (13). Na podstawie danych REGON można stwierdzić, że na obszarach wiejskich zlokalizowanych jest blisko 19% wszystkich zarejestrowanych w Polsce organizacji pozarządowych (11 170), podczas gdy 69% ma siedzibę w miastach bądź miasteczkach⁸.

To, co ogranicza działalność organizacji pozarządowych, to przede wszystkim zła sytuacja finansowa i trudności w zdobywaniu funduszy. Są one najczęściej wskazywanym przez organizacje problemem, który odczuwają w codziennym funkcjonowaniu (mówi o nim 73% organizacji). Jednak brak zasobów finansowych nie jest jedyną bolączką sektora pozarządowego. Drugim w kolejności najczęściej wskazywanym problemem okazuje się brak osób gotowych do bezinteresownej pracy na rzecz organizacji (deklaruje go 56% organizacji), osobną sprawą, nierozstrzygalną w tym momencie, jest kwestia, na ile aktywnie organizacje szukają osób, które mogłyby wesprzeć ich działania. W 2006 r. organizacje zostały dodatkowo zapytane o problem, który może wiązać się z odczuwalnym niedoborem „zasobów ludzkich” — co trzecia organizacja odczuwa problem znużenia liderów organizacji, „wypalenia” osób zaangażowanych w jej prace. Także dotkliwie dla ponad połowy sektora są też problemy związane z nadmiernie skomplikowanymi formalnościami związanymi z pozyskiwaniem dofinansowania (w tym z funduszy UE) i rozbudowaną biurokracją administracji publicznej. A najrzadziej odczuwalnym problemem jest odchodzenie od misji, dla której organizacja powstała. Wydaje się to świadczyć o silnym przekonaniu, że zmieniające się warunki nie wywrą wpływu na priorytety organizacji. Organizacje wydają się też nie odczuwać negatywnych konsekwencji konfliktów i napięć, zarówno wewnątrz organizacji, jak i z innymi instytucjami czy

---

⁷ *Tamże*, s. 43.

⁸ M. GUMKOWSKA, J. HERBST, *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych — raport z badania 2006*, Warszawa 2006, s. 5.

organizacjami. Rzadko postrzegają też w kategoriach problemu zagrożenie konkurencją ze strony innych podmiotów⁹.

Optymizm, zarówno w ocenie przyszłości, jak i własnych kompetencji, pozwala organizacjom planować własny rozwój pomimo odczuwalnych problemów i deficytów (na poziomie zasobów materialnych i ludzkich). Większość organizacji (52%) zamierza utrzymać zakres i skalę swoich działań na tym samym poziomie, co w latach poprzednich. Jednak niewiele mniej — 40% — planuje istotnie rozwinąć swoją działalność. Tylko 5% organizacji postanowiło istotnie ograniczyć swoją działalność, zawiesić ją lub definitywnie zakończyć (na ten radykalny krok zdecydowało się 2,3%)¹⁰.

2. Z historii Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia w Opolu jako organizacji pozarządowej¹¹

Początek lat 90-tych został w Polsce zdominowany przez jedną z najostrejszych w naszej historii debat publicznych, a mianowicie przez debatę dotyczącą obrony życia ludzkiego. Rozstrzygające się w tym czasie losy ustawy „O planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży” (przyjętej ostatecznie przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej 7 stycznia 1993 r.) znacząco zwiększyły aktywność środowisk opowiadających się „za życiem”, w tym przede wszystkim Kościoła, który podjął systematyczne i zorganizowane działania mające na celu obronę prawa każdego człowieka do życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci.

Środowiska kościelne zaczęły równocześnie zwracać uwagę na fakt, że działalność na rzecz obrony życia jest ze swojej natury działalnością wielowymiarową — oznacza ona także pracę z osobami doświadczającymi trudnych sytuacji życiowych oraz niesienie konkretnej pomocy wszystkim tym, którzy jej potrzebują. Podkreślano także, że skoro najważniejsza odpowiedzialność za szeroko rozumianą ochronę życia spoczywa na rodzinie, gdyż to w niej powstaje życie i to w niej ma ono swój naturalny koniec, konieczne jest podjęcie działań mających na celu w pierwszej kolejności rozpoznawanie potrzeb współczesnej rodziny, a następnie udzielanie rodzinie pomocy w ich zaspokojeniu.

Za jedną z najważniejszych potrzeb uznane zostało zapewnienia wsparcia i pomocy samotnym matkom. Troska o los kobiet samotnie przygotowujących się do

---

⁹ *Tamże*, s. 65–66.

¹⁰ *Tamże*, s. 67.

¹¹ Zob. K. WŁODARCZYK, J. DZIERŻANOWSKI, P. LANDWÓJTOWICZ, *Z dziejów Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia w Opolu*, w: B. BALICKA-BŁAGITKA, J. DZIERŻANOWSKI, P. LANDWÓJTOWICZ, K. WŁODARCZYK (red.), *Otoczmy troską życie*, Opole 2009, s. 23–27.

urodzenia dziecka oraz samotnie je wychowujących stała się jednym z najbardziej praktycznych wymiarów działania Kościoła na rzecz obrony życia. Służba życiu jest bowiem przede wszystkim misją i powołaniem kobiety — to ona daje życie dziecku, to w niej dziecko się rozwija i to ona jako pierwsza broni jego życia. W wypełnianiu tej misji kobieta potrzebuje jednak wsparcia, a nie zawsze może je uzyskać ze strony najbliższych sobie osób. Tworzenie warunków do tego, by samotne matki odnajdywały siłę i odwagę do przyjęcia każdego dziecka, jest więc przejawem szeroko rozumianej troski o życie.

Obrona każdego życia ludzkiego stała się na początku lat 90-tych jednym z priorytetów także w diecezji opolskiej. W odpowiedzi na apel papieża Jana Pawła II, dla którego ochrona życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci, wyrażająca się w działaniach podejmowanych na rzecz małżeństwa, rodziny, macierzyństwa i ojcostwa, była nadrzędną wartością wypływającą z kart Ewangelii, biskup opolski Alfons Nossol zdecydował się w 1993 r. powołać do istnienia Diecezjalną Fundację Obrony Życia (DFOZ). Została ona powołana po to, by chronić życie każdego człowieka, szczególnie człowieka samotnego, bezbronnego, zmagającego się w swoim życiu z różnorodnymi problemami. Zatem jej misją stało się profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne wsparcie człowieka w jego życiu osobistym, małżeńskim, rodzinnym i społecznym, ukierunkowane na osiągnięcie dojrzałego rozwoju w perspektywie chrześcijańskiej wizji człowieka¹².

Celem DFOZ jest działalność pożytku publicznego, w szczególności zaś:

- 1) ochrona poczętego życia;
- 2) duchowa i materialna pomoc samotnym matkom w okresie przed porodem i po urodzeniu dziecka;
- 3) zabezpieczenie losu dziecka porzuconego przez matkę;
- 4) zorganizowanie i prowadzenie Domu Matki i Dziecka, Katolickiego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego i Diecezjalnej Poradni Rodzinnej;
- 5) oddziaływanie na opinię społeczną poprzez propagowanie metod świadomego macierzyństwa i ochrony zdrowia matki i dziecka;
- 6) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób;
- 7) działalność charytatywna¹³.

Na początku głównym celem Fundacji stała się obrona życia nienarodzonych. Aby cel ten zrealizować, zarząd DFOZ, w tym przede wszystkim ks. Jerzy Dzierżanowski, który był odpowiedzialny za tworzenie struktur Fundacji, zdecydował się utworzyć dom dla samotnych matek, który nazwano Domem Samotnej Matki. Dzię-

---

¹² BALICKA-BŁAGITKA, WŁODARCZYK, *Misja i cele Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia*, w: BALICKA-BŁAGITKA, DZIERŻANOWSKI, LANDWÓJTOWICZ, WŁODARCZYK (red.), *dz. cyt.*, Opole 2009, s. 29.

¹³ *Tamże*.

ki pomocy władz miasta Opola — szczególnie ówczesnej Naczelnik Wydziału Mieszkalnictwa Komunalnego Marii Szwedkowicz — pozyskano dwa hotele robotnicze znajdujące się w Opolu-Grudziecach na Masłowskiego 1 i rozpoczęto ich remont. W jego trakcie, gdy nie było jeszcze ogrzewania i bieżącej wody, schronienie w nim znalazła pierwsza kobieta, która była w ciąży i nie miała się gdzie podziąć. Informacja o powstaniu Domu Samotnej Matki bardzo szybko rozeszła się na terenie diecezji opolskiej oraz niedawno utworzonej (w 1992 r.) diecezji gliwickiej. Silne więzy pomiędzy diecezjami, ich bliskość terytorialna oraz brak domu dla samotnych matek w diecezji gliwickiej sprawiły, że od samego początku Dom Samotnej Matki w Opolu-Grudziecach stał się schronieniem dla kobiet pochodzących z obu diecezji.

15 stycznia 1994 r. bp Alfons Nossol dokonał poświęcenia Domu i udzielił błogosławieństwa dziełu prowadzonemu przez Diecezjalną Fundację Obrony Życia i siostry elżbietanki (funkcja dyrektora Domu jest zwyczajowo pełniona przez siostrę z tego zgromadzenia). Na początku swojego funkcjonowania Dom dysponował pięcioma niewielkimi pokojami (o wymiarach 3,5m x 4m), w których mieszkwały po dwie matki z dziećmi. Wszystkie miejsca bardzo szybko zostały zajęte, a Dom Samotnej Matki stał się schronieniem i zastępczym domem rodzinnym dla kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej¹⁴.

Codzienne życie pokazało, że warunki panujące w Domu są niewystarczające, aby sprostać potrzebom coraz liczniej zgłaszających się matek i ich dzieci. Warunki te nie pozwalały również na wprowadzenie w życie wypracowanego przez ks. Jerzego Dzierżanowskiego programu adaptacyjnego dla przebywających w Domu matek. Program ten miał na celu przygotowywanie ich do samodzielnego życia poprzez zdobycie przez nie zawodu oraz nabycie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. W 1997 r. podjęto więc decyzję o przeprowadzeniu rozbudowy Domu Samotnej Matki. W kwietniu 1998 r., kiedy Dom został zamknięty, a jego mieszkankom znaleziono miejsca w zaprzyjaźnionych rodzinach, przystąpiono do rozbudowy obiektu. Do parterowego dotychczas budynku dobudowano piętro, dzięki czemu możliwe stało się powiększenie ilości pokoi, wygospodarowanie miejsca na mający powstać Zakład Adaptacji Zawodowej oraz utworzenie kaplicy.

14 kwietnia 1999 r. odbyło się uroczyste poświęcenie przez bpa Alfonsa Nossola rozbudowanego i zmodernizowanego Domu. Nastąpiła także oficjalna zmiana nazwy placówki: z Domu Samotnej Matki na Dom Matki i Dziecka. Polepszenie warunków bytowych sprawiło, że możliwe stało się podjęcie, w szerszym niż dotychczas wymiarze, kompleksowej pracy z mieszkankami, zmierzającej do przystosowania ich do samodzielnego życia. Ks. Dzierżanowski oraz pracownicy Domu uznali, że ich obowiązkiem jest przygotowywanie pensjonariuszek do przezwyciężania

---

¹⁴ *Tamże*, s. 25.

trudności, jakie czekają na nie w chwili jego opuszczenia i rozpoczęcia samodzielnego życia. Ponieważ jednym z największych problemów, z którym muszą zmierzyć się samotne matki, jest brak pracy, zdecydowano się na utworzenie w Domu Matki i Dziecka Zakładu Adaptacji Zawodowej (ZAZ). Główną przesłanką powołania ZAZ-u było pragnienie odejścia od biernych form udzielania pomocy mieszkankom Domu i zastąpienie ich aktywnymi działaniami. Misją Zakładu, którego funkcjonowanie w całości ukierunkowane zostało na wsparcie odpowiedzialności, niezależności i samodzielności życiowej mieszanek Domu po jego opuszczeniu, stało się organizowanie pomocy zawodowej matkom samotnie wychowującym dzieci (głównie mieszkankom Domu Matki i Dziecka) poprzez działania aktywizujące i pomagające w powrocie na rynek pracy. Oprócz możliwości uczestniczenia w zajęciach z zakresu analizy rynku pracy, sporządzania dokumentów aplikacyjnych (CV i listu motywacyjnego), zasad autoprezentacji podczas rozmów kwalifikacyjnych oraz obsługi komputera, jego mieszkanki otrzymują także szansę aktywnego wykorzystania „wolnego czasu” i doświadczenia tego, że są przydatne, a ich umiejętności mogą służyć innym. Odzyskują dzięki temu poczucie własnej wartości i zaradności osobistej, co zwiększa ich inicjatywę poszukiwania pracy i urzeczywistniania wizji samodzielnego życia.

Od początku istnienia Domu Matki i Dziecka mieszkankom udzielona została pomoc materialna, psychologiczna, pedagogiczna, prawna i duchowa. Jego pracownicy podejmują wszelkie wysiłki, aby czas pobytu w Domu był dla każdej kobiety okazją do konstruktywnego rozwiązania swoich problemów oraz do zdobycia sił i umiejętności pozwalających na stworzenie swoim dzieciom szczęśliwej rodziny¹⁵.

Z historią Domu Matki i Dziecka bezpośrednio związane jest utworzenie drugiej jednostki Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia. Kiedy w Domu Samotnej Matki pojawiła się kobieta gotowa oddać swoje nowo narodzone dziecko do adopcji, ks. J. Dzierżanowski uznał, że konieczne jest powołanie do istnienia ośrodka, którego celem byłoby zabezpieczenie losu dzieci, których rodzice nie są w stanie z różnych względów podjąć trudów związanych z wypełnianiem funkcji wychowawczo-rodzicielskich. W ten sposób w czerwcu 1995 r. rozpoczął swoją działalność Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (KOAO), który obecnie ma swoją siedzibę na pl. Katedralnym 4.

Ośrodek stał się alternatywą dla kobiet, które nie mogąc podjąć opieki nad swoim dzieckiem, pozostawiały je po urodzeniu na oddziale położniczym, w konsekwencji czego dziecko trafiało do domu dziecka. W KOAO szybko wypracowano standardy postępowania w sytuacjach, w których bezpieczeństwo i dobro dziecka

---

¹⁵ Por. J. DZIERŻANOWSKI, *Pomoc matce i dziecku na przykładzie Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia w Opolu*, w: B. BALICKA-BŁAGITKA, J. DZIERŻANOWSKI, P. LANDWÓJTOWICZ, B. MINARTOWICZ, K. WŁODARCZYK (red.), *Nie ma na ziemi sytuacji bez wyjścia*, Opole 2008, s. 51–53.

mogą być zagrożone. Matki zgłaszające w Ośrodku chęć oddania dziecka do adopcji kierowane były w razie potrzeby do Domu Matki i Dziecka, gdzie oczekiwały na rozwiązanie. Po urodzeniu dziecko trafiało do tzw. rodziny terapeutycznej, w której przez 6 tygodni oczekiwało na podjęcie ostatecznej decyzji przez matkę. Gdy po tym czasie matka zgadzała się na adopcję, to zrzekała się praw rodzicielskich, a dziecko mogło od razu trafić do przygotowywanej na długo przedtem rodziny adopcyjnej. Stworzony w Ośrodku system, którego kluczowym elementem było umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej do czasu wypełnienia wszystkich formalności adopcyjnych, szybko rozpowszechnił się w Polsce i jest do dnia dzisiejszego z powodzeniem stosowany.

KOAO objął opieką także dzieci porzucane w szpitalach Opolszczyzny i Gliwic. Dzięki nawiązanej z lekarzami współpracy informacje o porzuconych dzieciach szybko docierały do Ośrodka, a jego pracownicy natychmiast podejmowali wysiłki zmierzające do umieszczenia dziecka do czasu uregulowania jego sytuacji prawnej w rodzinie zastępczej. Wraz z upływem czasu okazało się, że zaczyna brakować rodzin mogących pełnić opiekę zastępczą nad dzieckiem. Niedostatek rodzin zastępczych związany był z faktem, iż coraz więcej dzieci trafiało do nich z nieuregulowaną długotrwale sytuacją prawną, co znacznie spowalniało rotację dzieci w systemie opieki zastępczej. Aby przeciwdziałać tej sytuacji, w 1996 r. KOAO zrealizował w ramach Inicjatyw Organizacji Pozarządowych, finansowanych przez Departament ds. Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, program „Rodzina zastępcza – mój dom. Dziecko w moim domu”. Dzięki realizacji Programu, którego celem było poszerzenie wiedzy i promowanie rodzicielstwa zastępczego oraz zachęcanie do tworzenia rodzin zastępczych, Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, działający w ramach Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia w Opolu, stał się w świadomości społecznej mieszkańców województwa opolskiego największym orędownikiem rodzicielstwa zastępczego.

Trzecią jednostką Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia jest Diecezjalna Poradnia Rodzinna, której początków można doszukać się już w 1978 r. — wówczas bowiem Diecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin utworzył w domu katechetycznym przy opolskiej katedrze Katolicką Poradnię Życia Rodzinnego (w 1980 r. przeniesiono ją na ul. Kominka). Podejmowane przez duszpasterstwo rodzin w Poradni działania skoncentrowane były na prowadzeniu spotkań z narzeczonymi przygotowującymi się do przyjęcia sakramentu małżeństwa oraz na nauczaniu metod Naturalnego Planowania Rodziny (NPR). Coraz większa liczba osób poszukujących w Poradni wsparcia w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi sprawiła jednak, że zdecydowano się na poszerzenie i sprofesjonalizowanie jej działalności. W 1995 r. włączono Poradnię, zmieniając jednocześnie jej nazwę na Diecezjalną Poradnię Rodziną, w struktury Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia. Dzięki uprzejmości dyrektora *Caritas* Diecezji Opolskiej, ks. Arnolda Drechslera, siedzibą Porad-

ni stał się budynek Centrum Rehabilitacji dla Dzieci z Porażeniem Mózgowym przy ul. Mickiewicza 5 w Opolu.

Zamysłem zarządu DFOZ było uczynienie Poradni miejscem, w którym osoby doświadczające trudnych sytuacji życiowych mogły by uzyskiwać profesjonalną i jednocześnie bezpłatną pomoc duchową, psychologiczną, terapeutyczną i prawną. Zamysł ten udało się zrealizować dzięki zatrudnieniu w Diecezjalnej Poradni Rodzinnej trzech psychologów, pedagoga, prawnika, doradcy rodzinnego, duszpasterza rodzin oraz związanych z Diecezjalnym Duszpasterstwem Trzeźwości terapeutów uzależnień.

Ważnym elementem pracy Poradni stała się działalność edukacyjna i profilaktyczna. Osoby związane z Diecezjalnym Ośrodkiem Duszpasterstwa Rodzin kontynuowały prowadzenie zapoczątkowanych w Katolickiej Poradni Życia Rodzinnego nauk dla osób przygotowujących się do przyjęcia sakramentu małżeństwa oraz nauczanie metod Naturalnego Planowania Rodziny.

Tym, co od samego początku wyróżniało Poradnię spośród innych instytucji pomocowych działających na Opolszczyźnie, było oparcie wszystkich prowadzonych działań na poszanowaniu godności każdego człowieka oraz na wartościach chrześcijańskich. Odbiorcą pomocy świadczonej w Poradni mogła być jednak każda osoba — niezależnie od swojego światopoglądu, wyznania czy religii, akceptująca przyjęte w Poradni formy i metody pracy. Zasady te nie zmieniły się do dnia dzisiejszego.

Wraz z upływem czasu Diecezjalna Poradnia Rodzinna zmieniała się, dostosowując swoją ofertę do potrzeb beneficjentów. W 1997 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego zrodził się pomysł utworzenia Ośrodka Informacji o Sektach i Nowych Ruchach Religijnych, którego prowadzenia podjął się ks. Józef Urban. Ponieważ osoby doświadczające destruktywnego wpływu sekt coraz częściej zgłaszały się do Poradni, to właśnie w niej zdecydowano się zlokalizować Ośrodek. Czas pokazał, że była to decyzja słuszna — wiele problemów, z jakimi zmagali się osoby szukające pomocy w Ośrodku Informacji o Sektach i Nowych Ruchach Religijnych, mogło zostać rozwiązanych wyłącznie przy współpracy ze specjalistami pracującymi w Poradni — prawnikiem, psychologiem i duszpasterzem. Dyżury w Ośrodku pełnione były przez odpowiednio przygotowanych przez ks. Urbana studentów–wolontariuszy, którzy wszystkim szukającym pomocy udzielali fachowych informacji, a w razie potrzeby kierowali do odpowiednich specjalistów. Ze względu na zmniejszającą się z upływem lat liczbę beneficjentów Ośrodka, w 2006 r. podjęto decyzję o jego zamknięciu. Od tego czasu wszystkie osoby szukające w Poradni Rodzinnej informacji na temat sekt kierowane są do specjalistycznych ośrodków zajmujących się tą tematyką.

W 2004 r. w Diecezjalnej Poradni Rodzinnej zaczęto realizować programy dotowane przez Urząd Miasta Opola, dzięki czemu oferta pomocowa mogła ulec

dalszemu rozszerzeniu. Odpowiadając pozytywnie na zapotrzebowanie społeczne, postanowiono podjąć działania mające na celu wspieranie osób pozostających bez pracy oraz ich rodzin. Osoby bezrobotne mogły skorzystać z pomocy dyżurującego w Poradni doradcy zawodowego, miały także możliwość uczestniczenia w zajęciach aktywizujących oraz w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje zawodowe.

Z dniem 16 kwietnia 2004 r. Sąd Rejonowy w Opolu przyznał Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia status organizacji pożytku publicznego (numer KRS 0000016304), dzięki czemu Fundacja zyskała możliwość uzyskiwania środków finansowych pochodzących z wpłat 1% podatku dochodowego. Kwota pochodząca z wpłat 1% (w 2008 r. było to 78 tys. zł) zostaje każdego roku w całości przekazana na realizację celów statutowych DFOZ¹⁶.

W 2006 r. miała miejsce kolejna zmiana siedziby Diecezjalnej Poradni Rodzinnej, która została przeniesiona do domu katechetycznego przy parafii Piotra Pawła w Opolu — na pl. Mickiewicza 1. Przeprowadzka stała się okazją do podniesienia standardu Poradni — w gruntownie wyremontowanych pomieszczeniach znalazło się miejsce dla dwóch gabinetów spotkań indywidualnych (spełniających wszystkie wymogi pracy terapeutycznej), sali konferencyjnej oraz gabinetu przeznaczanego dla doradczyń NPR.

Poprawa warunków pracy umożliwiła zatrudnienie w Poradni kolejnych specjalistów. Obecnie w Diecezjalnej Poradni Rodzinnej można skorzystać z profesjonalnej oferty w zakresie profilaktyki, poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego, terapii indywidualnej i rodzinnej, terapii uzależnień, mediacji rodzinnych oraz wsparcia duszpasterskiego.

Kościół czerpiąc z prawdy o człowieku i objawieniu się Boga, stara się wciąż na nowo rozpoznawać sposoby służenia Bogu poprzez wspieranie człowieka, by dojrzał swą godność i wzrastał w świętości. Jedną z odczytanych i przyjętych dróg w naszym lokalnym Kościele opolskim jest Diecezjalna Fundacja Obrony Życia (DFOZ), która poprzez swoje specjalistyczne instytucje: Dom Matki i Dziecka, Diecezjalną Poradnię Rodzinną oraz Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy staje nie tylko w obronie nienarodzonych dzieci, ale tworzy też warunki powrotu do godnego życia osobom zagrożonym przemocą, niezrozumieniem i pogardą innych, samotnym matkom, uzależnionym od alkoholu, narkotyków, doświadczającym trudności osobistych czy też rodzinnych.

---

¹⁶ B. BALICKA-BŁAGITKA, K. WŁODARCZYK, *Źródła finansowania*, w: BALICKA-BŁAGITKA, DZIERŻANOWSKI, LANDWÓJTOWICZ, WŁODARCZYK (red.), *dz. cyt.*, Opole 2009, s. 49.

3. Realizacja wspierania dziecka, małżeństwa i rodziny w 2008 r. przez Diecezjalną Fundację Obrony Życia w Opolu jako organizacji pozarządowej o statusie organizacji pożytku publicznego

Wsparcie dziecka, małżeństwa i rodziny dokonuje się na różnych płaszczyznach działań podejmowanych w Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia. Każda z instytucji Fundacji posiada swoją specyfikę i zakres niesionej pomocy oraz grupę beneficjentów. Dzięki temu że działa ona jako organizacja pozarządowa i jako organizacja pożytku publicznego, może skuteczniej pozyskiwać środki na swoją działalność, rozwój i poszerzanie oferty pomocowej.

3.1. Dom Matki i Dziecka (DMiDz)¹⁷

Na terenie Domu Matki i Dziecka w 2008 r. z wieloaspektowej pomocy skorzystał: 43 osoby, w tym 19 matek i 24 dzieci. W placówce urodziło się pięcioro dzieci (dwie dziewczynki i trzech chłopców). Troje umieszczono w rodzinie zastępczej. W ciągu roku przebywało 6 kobiet ciężarnych oraz dwie matki z noworodkami przywiezione prosto ze szpitala. Pozostałe osoby to kobiety, które znalazły się w placówce ze swoimi dziećmi w wyniku stosowanej wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej, z pozbawieniem miejsca zamieszkania włącznie. W DMiDz zapewnia się całodobowe utrzymanie samotnym matkom i ich dzieciom: wyżywienie, środki czystości, materiały opatrunkowe i lekarstwa oraz odzież, którą placówka otrzymuje w darach z kraju i z zagranicy. Mieszkańcy Domu otrzymują też wsparcie duchowe i psychologiczno-terapeutyczne. Każda z mieszkanek wraz z opiekunem opracowuje dla siebie program dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości, mający na celu jej usamodzielnienie się.

Metody pracy to:

- indywidualna diagnoza osobistego problemu osoby trafiającej do Domu;
- kontrakt z mieszkanką i plan pracy przewidziany na czas trwania kontraktu;
- zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem i pedagogiem;
- indywidualna i grupowa nauka dot. podstawowych zasad pielęgnacji niemowląt i małych dzieci;
- profilaktyka zdrowotna;
- profilaktyka żywienia;
- terapia zajęciowa w warsztacie artystycznym;
- indywidualna współpraca z opiekunem polegająca na wspieraniu wszelkich działań mieszkanki zmierzających do jej usamodzielnienia się;

---

¹⁷ Zob. J. MIKOŁAJEC, J. DZIERŻANOWSKI, P. LANDWÓJTOWICZ, *Sprawozdanie z działalności statutowej Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia za okres 01.01–31.12.2008*, Opole 2009, s. 3–4.

- praktyczna szkoła konstruktywnego współżycia w grupie (2x w tygodniu „Społeczność”);
  - terapia pracą w Zakładzie Adaptacji Zawodowej;
  - dyżury w obrębie placówki na rzecz współmieszkańców DMiDz (prace porządkowe, gospodarcze i gastronomiczne);
  - grupa wsparcia i spotkania indywidualne prowadzone przez lekarza psychiatrę.
- W 2008 r. Dom Matki i Dziecka współpracował m.in z :
- ośrodkami interwencji kryzysowej w całym województwie opolskim i z terenu naszego kraju;
  - ośrodkami pomocy społecznej w całym województwie opolskim i z terenu naszego kraju;
  - Urzędem Miasta Opola — Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej;
  - policją;
  - kuratorami z sądów rejonowych;
  - przychodniami medycznymi, Wojewódzkim Centrum Medycznym na ul. Witosy oraz Szpitalem Ginekologiczno-Położniczym i innymi placówkami służby zdrowia;
  - poradniami rodzinnymi oraz poradniami dla uzależnionych;
  - Zawodowym Studium Medycznym dla Położnych;
  - placówkami świadczącymi pomoc samotnym matkom i dzieciom na terenie naszego kraju;
  - Uniwersytetem Opolskim, gdyż w DMiDz odbywają swoje śródroczne praktyki pedagogiczne studenci Uniwersytetu Opolskiego.

Dom Matki i Dziecka służy również pomocą osobom zgłaszającym swoje potrzeby ze środowiska. Są to przeważnie kobiety, które wcześniej przebywały na terenie Domu, a obecnie znalazły się w trudnej sytuacji materialnej. Są to również rodziny, które mają bardzo ciężką sytuację związaną z brakiem stałego źródła zarobkowania. Pomoc dla najuboższych w naszej diecezji jest też kierowana z Domu Matki i Dziecka za pośrednictwem parafialnych grup *Caritas*. W sumie przekazano ok. 4500 kg odzieży oraz sprzęt gospodarstwa domowego, zabawki i wózki dziecięce. Pomocą objęto również „Monar” w Zbicku, gdzie DMiDz przekazał ok. 1000 kg odzieży, używany sprzęt AGD oraz żywność. Część odzieży przekazano do PCK — ok. 3500 kg. Placówka otrzymuje pomoc rzeczową z kraju i z zagranicy w postaci paczek, a także pomoc usługową. Pozyskiwane są meble używane i sprzęt agd nadający się do użytku dla potrzeb mieszkanek DMiDz, jak również rodzin ubogich ze środowiska.

Mieszkańcy DMiDz w ramach rekreacji uczestniczyli we wspólnych wyprawach organizowanych przez pracowników DMiDz do: Teatru Lalki i Aktora, opolskiego Ogrodu Zoologicznego, na wystawę psów i kotów. A z okazji Dnia Dziecka firma „Nutricia” zaprosiła wszystkich mieszkańców i pracowników Domu Matki i Dziecka na zorganizowany przez siebie festyn. Dużą wagę przywiązuje się na te-

renie Domu do obchodzenia rocznic urodzin dzieci, pokazując mieszkankom wartość przygotowania duchowego do tych okazji i inny, niż znały dotychczas, sposób (m.in. bez alkoholu) radosnego spędzania czasu z dziećmi.

Pracownicy DMiDz brali udział w szkoleniu z Mediacji Rodzinnych oraz w konferencjach pt.:

- 1) „Optymalizacja porodu”;
- 2) „Profilaktyka leczenia raka szyjki macicy”;
- 3) „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”;
- 4) „Wpływ alkoholowego zespołu płodowego (FAS/FAE) na rozwój dziecka”.

3.2. Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy (KOA) ¹⁸

Statystyka 2008 r. w KOA przedstawia się następująco:

- a) zarejestrowano:
  - 51 małżeństw ubiegających się o przysposobienie pierwszego dziecka;
  - 5 małżeństw ubiegających się o adopcję kolejnego dziecka;
  - 5 par do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- b) przygotowano:
  - 35 par — kandydatów do pełnienia funkcji rodziców adopcyjnych;
  - 5 par — kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych;
- c) przeprowadzono:
  - 54 diagnozy psychologiczne (w tym 15 diagnoz na zlecenie sądu);
  - 39 diagnoz pedagogicznych;
  - 117 wywiadów środowiskowych w 51 rodzinach;
  - 146 rozmów indywidualnych z pedagogiem;
  - 78 rozmów indywidualnych z psychologiem;
- d) odwiedziono:
  - 47 dzieci w rodzinach preadopcyjnych;
  - 75 dzieci w rodzinach zastępczych w celu wykonania diagnozy psychologicznej i pedagogicznej, zebrania wywiadu, obserwacji dziecka;
- e) towarzysząco:
  - 14 razy rodzicom adopcyjnym w czasie kontaktu z dzieckiem w domu dziecka;
  - 3 razy rodzicom zastępczym podczas kontaktu z dzieckiem w PCPR a 9 razy w szpitalu;
- f) zakwalifikowano:
  - 47 par do pełnienia funkcji rodziców adopcyjnych (w tym: 37 par oczekujących na pierwsze dziecko, 8 par oczekujących na kolejne dziecko i 2 pary rodziców zastępczych, którzy zdecydowali się na adopcję dziecka przebywającego w ramach rodziny zastępczej);

---

¹⁸ *Tamże*, s. 5–6.

- g) rozpatrzono na Radzie Społecznej 20 spraw wymagających konsultacji;
- h) przeprowadzono 41 adopcji:
  - wiek dziecka: od 0 do 1 — 9;
  - wiek dziecka: od 1 do 3 — 15;
  - wiek dziecka: od 3 do 6 — 12;
  - dzieci starsze: powyżej 6 roku życia — 5;
- i) cofnięto kwalifikację do pełnienia funkcji rodziców adopcyjnych 1 parze;
- j) odroczone kwalifikację do pełnienia funkcji rodziców adopcyjnych 1 parze;
- k) nie udzielono kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziców adopcyjnych 2 parom;
- l) zakwalifikowano do pełnienia funkcji rodziców zastępczych 5 par i 2 osoby samotne
- m) odroczone od kwalifikacji do pełnienia rodziców zastępczych 1 parę i 1 osobę samotną;
- n) z procedury adopcyjnej zrezygnowało 11 par:
  - powód: inny ośrodek — 5 par;
  - powód: brak kwalifikacji Rady Społecznej — 1 para;
  - inny powód — 5 par;
- o) nie dopuszczono do dalszej procedury adopcyjnej 7 par;
- p) urlopowano do rodzin adopcyjnych 10 dzieci;
- r) przebywało w rodzinach zastępczych 36 dzieci;
- s) kontaktowano się z sądami telefonicznie 257 razy;
- t) złożono wizytę w sądach 59 razy;
- u) uczestniczono w rozprawach sądowych 6 razy;
- w) odwiedzone dzieci w czasie pobytu w szpitalu 9 razy;
- z) towarzyszone rodzicom zastępczym w poradniach specjalistycznych w celu diagnozowania zaburzeń neurorozwoju 34 razy.

Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy współpracuje z:

- Miejskimi Ośrodkami Pomocy Społecznej (MOPR);
- Powiatowymi Ośrodkami Pomocy Rodzinie (PCPR);
- sądami rejonowymi;
- szpitalami;
- Rodzinnymi Ośrodkami Diagnostyczno-Konsultacyjnymi;
- ośrodkami adopcyjnymi na terenie całego kraju;
- domami dziecka;
- innymi jednostkami samorządu lokalnego zajmującymi się pomocą społeczną;
- Ośrodkami Pomocy Społecznej;
- Poradniami Rodzinnymi;
- Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi;
- Domem Matki i Dziecka w Opolu-Grudziecach.

W 2008 r. odbyły się:

- posiedzenia Rady Społecznej KOAO — 6;
- szkolenia i konferencje, w których uczestniczyli pracownicy KOAO — 9;

- szkolenia i wykłady prowadzone przez pracowników ośrodka — 19;
- zjazdy rodzin adopcyjnych i przyjaciół dzieci adoptowanych o charakterze integracyjno-kulturalnym — 2;
- spotkania Rodzin Zastępczych — 2.

3.3. Diecezjalna Poradnia Rodzinna¹⁹

W Diecezjalnej Poradni Rodzinnej w 2008 r. świadczona była pomoc w zakresie:

- doradztwa rodzinnego i naturalnych metod planowania rodziny — 1248 osób;
- duszpasterstwa rodzin — 155 osób;
- psychologicznym — 755 osoby;
- terapeutycznym — 280 osób — przez superwizora–specjalistę terapii uzależnień oraz przez duszpasterza uzależnionych i specjalistę terapii uzależnień;
- prawnym i postępowania policyjnego wobec przemocy domowej — 130 osób.

Łączna liczba osób, które otrzymały pomoc w Diecezjalnej Poradni Rodzinnej, wynosi 2568. Oprócz powyżej wymienionej działalności Diecezjalna Poradnia Rodzinna podejmowała jeszcze inne inicjatywy profilaktyczne i duszpasterskie. Należały do nich:

- doradztwo telefoniczne;
- szkolenia wyjazdowe doradców rodzinnych i nauczycieli NPR w różnych ośrodkach naszej diecezji;
- prowadzenie nauk przedmażeńskich w parafii św. Piotra i Pawła w Opolu;
- całoroczna działalność formacyjna dla doradców rodzinnych i nauczycieli NPR z dekanatów miasta Opola;
- działalność formacyjna (2 razy w roku zjazdy) i kierownicza dla wszystkich poradni parafialnych oraz pracujących w nich doradców rodzinnych i nauczycieli NPR.

W 2008 r. w Diecezjalnej Poradni Rodzinnej odbywało praktyki 7 studentów kierunku Nauk o Rodzinie Wydziału Teologicznego UO — jest to więc ważne miejsce kształcenia i nabywania wiedzy dla przyszłych doradców rodzinnych. W nadchodzącym roku akademickim podobna grupa studentów zamierza podjąć swą praktykę zawodową by pogłębiać swe zainteresowania i umiejętności.

Diecezjalna Poradnia Rodzinna w 2008 r. realizowała projekt: „Nie ma sytuacji bez wyjścia”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, realizowany 01.01–31.10.2008 r. Celem jego było zwiększenie na obszarze diecezji opolskiej oddziaływań profilaktycznych oraz rozwijanie różnych form wsparcia dla osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej, szczególnie dla matek zmagających się z decyzją co do urodzenia bądź wychowania dziecka.

---

¹⁹ *Tamże*, s. 6.

Podjęte działania obejmowały:

- przygotowanie i rozprowadzenie plakatów i ulotek;
- utworzenie tematycznej strony projektu: www.bezwyjscia.pl;
- wybór i szkolenie liderów w zakresie mediacji rodzinnych i telefonu zaufania;
- utworzenie, wsparcie i nadzorowanie 4 Poradni Rodzinnych przy parafiach diecezji opolskiej: w Nysie, Raciborzu, Kluczborku i Kędzierzynie-Koźlu;
- uruchomienie telefonu zaufania, e-poradni, GG (komunikator internetowy) i dyżurów porad prawnych i psychologicznych;
- prowadzenie zajęć profilaktycznych dla młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

* * *

Znaczenie organizacji pozarządowych dla wsparcia dziecka, małżeństwa i rodziny jest istotne, co potwierdza przykład Diecezjalnej Fundacji Obrony Życia z Opola. Zakres podejmowanych inicjatyw i działań oraz zdolność dostosowania się do potrzeb społecznych wskazują, że fundacje i stowarzyszenia jako organizacje pozarządowe potrafią skutecznie prowadzić swoją misję. Znaczącym owocem tego jest również aktywizacja społeczności lokalnej, która włącza się w prowadzoną działalność.

**Significance of Non-Government Organizations
in actions in aid of child, marriage, and family.
The Case of Diecezjalna Fundacja Obrony Życia in Opole**

Summary

Poland have experienced many important changes during the past twenty years. Political and economical transformation inaugurated changes in thinking about functioning of society. In consequence, civil society and non-government organizations (NGOs) have been established. In civil societies NGOs have two primary roles. First, NGOs enable citizens to work together creatively in aid of particular persons or in aid of the whole society. Second, NGOs generate community thinking among people, citizens of district, commune, and neighborhood.

Non-governmental organizations are a heterogeneous group. They take actions in the field of sport, recreation, tourism, and hobby (40% all NGOs in Poland). NGOs which take actions in aid of child, marriage, and family undoubtedly are also very important. One of this kind of organizations is Diecezjalna Fundacja Obrony Życia. This article is an attempt to present the essence and primary purposes of NGOs. Against this background it will be present the history and actions which were realized by Diecezjalna Fundacja Obrony Życia in 2008.

